

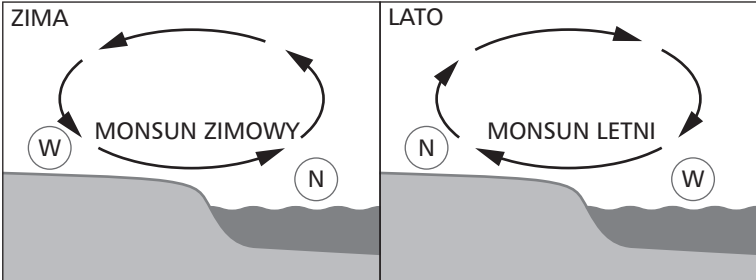
KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
PRÓBNA MATURA Z OPERONEM

Geografia
Poziom rozszerzony

Marzec 2019

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów												
1.	1725 m n.p.m. – 1367 m n.p.m. = 358 m 1 pkt – poprawny wynik na podstawie poprawnych obliczeń i zapisu 0 pkt – niepoprawny wynik lub niepoprawne obliczenia i zapisy	0–1												
2.	np.: rzeki są mało zasobne w wodę; rzeki płyną w różnych kierunkach (na północ lub na południe); rzeki mają duży spadek; występują liczne źródła zasilające górskie potoki 2 pkt – podanie trzech poprawnych skutków 1 pkt – podanie dwóch poprawnych skutków 0 pkt – podanie jednego poprawnego skutku lub brak poprawnych odpowiedzi	0–2												
3.	np.: Sieć osadnicza koncentruje się w dolinach rzecznych, a na najwyższych wzniesieniach brak zabudowań. 1 pkt – podanie poprawnej zależności z odniesieniem do gęstej i rzadkiej zabudowy (lub jej braku) 0 pkt – podanie niepoprawnej zależności lub odniesienie tylko do gęstej i rzadkiej zabudowy (lub jej braku)	0–1												
4.1.	A. pomiar na mapie 2,3 cm skala mapy 1 cm – 0,5 km lub 500 m 2,3 cm x 500 m = 1150 m B. 1047 m n.p.m. – 730 m n.p.m. = 317 m C. $(1150 \text{ m})^2 + (317 \text{ m})^2 = c^2$ $1\ 322\ 500 \text{ m}^2 + 100\ 489 \text{ m}^2 = c^2$ $c^2 = 1422989 \text{ m}^2$ zaokrąglając $c = 1193 \text{ m}$ 2 pkt – poprawne obliczenia i podanie trzech odpowiedzi 1 pkt – poprawne obliczenia i podanie dwóch odpowiedzi 0 pkt – poprawne obliczenia i podanie jednej odpowiedzi lub brak poprawnych odpowiedzi	0–2												
4.2.	$344 : 1150 \times 100 = 29,9\%$ 1 pkt – poprawne obliczenia i wynik 0 pkt – brak poprawnych obliczeń lub wyniku	0–1												
5.	np.: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Przyrodnicza cecha środowiska</th> <th style="text-align: center;">E1</th> <th style="text-align: center;">E7</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">szata roślinna</td> <td>znajdują się tu liczne obszary bezleśne</td> <td>obszar prawie w całości pokryty jest lasami i kosodrzewiną</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">wysokości bezwzględne</td> <td>są niższe (Niedźwiedziarka 719 m n.p.m.)</td> <td>są wyższe (Kępa 1521 m n.p.m.)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">wody powierzchniowe</td> <td>rzadka sieć rzeczna</td> <td>gęsta sieć rzeczna</td> </tr> </tbody> </table> 2 pkt – podanie trzech poprawnych cech porównania 1 pkt – podanie dwóch poprawnych cech porównania 0 pkt – podanie jednej poprawnej cechy porównania lub brak poprawnych odpowiedzi	Przyrodnicza cecha środowiska	E1	E7	szata roślinna	znajdują się tu liczne obszary bezleśne	obszar prawie w całości pokryty jest lasami i kosodrzewiną	wysokości bezwzględne	są niższe (Niedźwiedziarka 719 m n.p.m.)	są wyższe (Kępa 1521 m n.p.m.)	wody powierzchniowe	rzadka sieć rzeczna	gęsta sieć rzeczna	0–2
Przyrodnicza cecha środowiska	E1	E7												
szata roślinna	znajdują się tu liczne obszary bezleśne	obszar prawie w całości pokryty jest lasami i kosodrzewiną												
wysokości bezwzględne	są niższe (Niedźwiedziarka 719 m n.p.m.)	są wyższe (Kępa 1521 m n.p.m.)												
wody powierzchniowe	rzadka sieć rzeczna	gęsta sieć rzeczna												

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
6.	np.: 1. W południowej części jest większa gęstość, gdyż wytyczono tu park narodowy. 2. Północna część ma mniejszą gęstość szlaków ze względu na większy udział terenów osadniczych. 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – brak poprawnych odpowiedzi	0–1
7.1.	Podnóże stoku o ekspozycji: N Uzasadnienie: Stok N jest bardziej nachylony (stromizna stoku). 1 pkt – podanie poprawnej ekspozycji stoku wraz z uzasadnieniem 0 pkt – podanie niepoprawnej ekspozycji i/lub niepoprawnego uzasadnienia	0–1
7.2.	wykreślone kolejno: mniejszy, spada, południowej, bardziej, północnym 2 pkt – wykreślenie pięciu określeń 1 pkt – wykreślenie trzech lub czterech określeń 0 pkt – wykreślenie mniej niż trzech określeń lub brak odpowiedzi	0–2
8.	D 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
9.	1. C, 2. B i D, 3. C, 4. A, 5. D 2 pkt – podanie pięciu poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie trzech lub czterech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie mniej niż trzech poprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
10.1.	66°34'N lub 66°33'N 1 pkt – poprawne dokończenie zdania 0 pkt – niepoprawne dokończenie zdania	0–1
10.2.	kolejno: 1. 22 VI, E 2. 21 III i 23 IX, C 3. 22 XII, A 2 pkt – poprawne uzupełnienie całej tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy tabeli 0 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza tabeli lub brak poprawnych odpowiedzi	0–2
11.	np.: a) Im wyżej, tym przyrost masy jest mniejszy. b) Masa powietrza atmosferycznego skupia się głównie w jej dolnej warstwie (troposferze) na skutek działania grawitacji ziemskiej. 2 pkt – poprawne zapisanie wniosku i podanie głównej przyczyny 1 pkt – poprawne zapisanie wniosku lub podanie głównej przyczyny 0 pkt – niepoprawnie zapisanie wniosku i brak głównej przyczyny	0–2
12.1.	1. D, duża, d 2. A, mała, b 3. C, mała, a 4. E, mała, c 2 pkt – poprawne uzupełnienie czterech wierszy w tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch lub trzech wierszy w tabeli 0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów	0–2
12.2.	Uszeregowanie: C, B, A, D Przyczyna: wielkość kontynentu, odległość od równika, rozciągłość południkowa i równoleżnikowa 1 pkt – poprawne uporządkowanie i podanie przyczyny 0 pkt – niepoprawnie uporządkowanie i/lub podanie niepoprawnej przyczyny	0–1

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
13.	1. F, 2. P, 3. F, 4. P, 5. P 2 pkt – poprawnie określenie prawdziwości pięciu zdań 1 pkt – poprawnie określenie prawdziwości trzech lub czterech zdań 0 pkt – poprawnie określenie prawdziwości mniej niż trzech zdań lub brak poprawnych odpowiedzi	0–2
14.1.	A, 2, B, 3, C, 1. 1 pkt – poprawne przyporządkowanie trzech stacji 0 pkt – poprawne przyporządkowanie mniej niż trzech stacji lub brak odpowiedzi	0–1
14.2.	a) B, b) A, c) C, d) B 1 pkt – poprawne podanie czterech odpowiedzi 0 pkt – poprawnie podanie mniej niż czterech odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
15.	 <p>1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch rycin 0 pkt – poprawne uzupełnienie jednej ryciny lub brak odpowiedzi</p>	0–1
16.	np.: W czasie wilgotnych monsunów letnich uprawia się ryż, a w czasie suchych monsunów zimowych – rośliny strączkowe (np. fasolę). 2 pkt – poprawne wskazanie związku upraw z wilgotnością monsunów dla lata i zimy 1 pkt – poprawne wskazanie związku upraw z wilgotnością monsunów tylko dla lata lub dla zimy 0 pkt – niepoprawne wskazanie związku upraw z wilgotnością monsunów dla lata i zimy lub brak odpowiedzi	0–2
17.1.	a) B, b) B, c) B, A 1 pkt – poprawne uzupełnienie trzech zdań 0 pkt – poprawne uzupełnienie mniej niż trzech zdań lub brak odpowiedzi	0–1
17.2.	np.: a) Susze i brak opadów doprowadzają do zmniejszenia produkcji ryżu i zwiększenia zjawiska głodu na tym obszarze. b) Zanik zjawiska upwellingu doprowadza do zaniku ławic ryb, a w konsekwencji do załamania przemysłu rybnego na tym obszarze. 2 pkt – poprawne podanie konsekwencji dla dwóch obszarów 1 pkt – poprawne podanie konsekwencji dla jednego obszaru 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi	0–2
18.	B, 1, c 1 pkt – poprawne zakreślenie trzech odpowiedzi 0 pkt – poprawne zakreślenie mniej niż trzech odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
19.	Znaczenie pozytywne rzek: np. dają wodę do nawadniania pól, na żyznych aluwiach rzecznych tworzą się urodzajne mady, tworzą szlak komunikacyjny, istnieje możliwość pozyskania energii, dają pożywienie z połowów Znaczenie negatywne rzek: powódzie niszczą dorobek życia ludzi i powodują ofiary śmiertelne; przeprawa przez rzeki wymaga budowania mostów, podcinanie brzegów przez rzeki i powstawanie osuwisk 1 pkt – poprawne podanie dwóch pozytywnych i dwóch negatywnych przykładów znaczenia rzek 0 pkt – odpowiedź niespełniająca powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi	0–1

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
20.1.	np.: 1. duża głębokość jeziora; 2. otoczenie górami; 3. długie i ostre zimy 1 pkt – poprawne podanie trzech odpowiedzi 0 pkt – poprawne podanie mniej niż trzech odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
20.2.	Bajkał, tektoniczną, Rosja, kryptodepresji 2 pkt – poprawne uzupełnienie czterech luk 1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch lub trzech luk 0 pkt – poprawne uzupełnienie jednej luki lub brak odpowiedzi	0–2
21.1.	np. jest znacznie krótsza; bierze początek z Zalewu Szczecińskiego, a nie z lądu; ma niewielki spadek 2 pkt – podanie trzech cech 1 pkt – podanie dwóch cech 0 pkt – podanie jednej cechy lub brak odpowiedzi	0–2
21.2.	2 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
21.3.	np. Cofka wywołana wiatrami północnymi powoduje wlewy wód morskich do Zalewu Szczecińskiego. Wlewająca się woda nanosi materiał skalny (piaski, iły) i nadbudowuje deltę od strony Zalewu. 2 pkt – podanie w uzasadnieniu kierunku wlewu wód (z morza do zatoki lub kierunku wiatrów powodujących cofkę) oraz wskazanie, że materiał nanoszony przez morze nadbudowuje deltę od strony zatoki 1 pkt – podanie w uzasadnieniu kierunku wlewu wód (z morza do zatoki lub kierunku wiatrów powodujących cofkę) lub wskazanie, że materiał nanoszony przez morze nadbudowuje deltę od strony zatoki 0 pkt – brak w uzasadnieniu podania kierunku wlewu wód (z morza do zatoki lub kierunku wiatrów powodujących cofkę) oraz brak wskazania, że materiał nanoszony przez morze nadbudowuje deltę od strony zatoki lub brak odpowiedzi	0–2
21.4.	1. F, 2. P, 3. F, 4. F, 5. P 2 pkt – poprawne określenie prawdziwości pięciu zdań 1 pkt – poprawne określenie prawdziwości trzech lub czterech zdań 0 pkt – poprawne określenie prawdziwości mniej niż trzech zdań lub brak odpowiedzi	0–2
22.1.	1. Ocena korzystna, ponieważ jest płasko i występują tu najbardziej stabilne skały ze wszystkich podanych na mapie. 2. Ocena niekorzystna, ponieważ jest zbyt duże nachylenie terenu na stoku, co wymagałoby niwelacji terenu. 3. Ocena niekorzystna, ponieważ teren ten znajduje się w korycie rzeki i występuje niebezpieczeństwo zalania budynków. 4. Ocena niekorzystna, ponieważ piaski są tu niestabilne (ruchome piaski) i występuje zagrożenie zasypywania budynków. 2 pkt – podanie czterech poprawnych ocen i argumentów 1 pkt – podanie dwóch lub trzech poprawnych ocen i argumentów 0 pkt – podanie mniej niż dwóch poprawnych ocen i argumentów lub brak odpowiedzi	0–2
22.2.	np.: akumulacja fluwialna – piaski rzeczne; akumulacja glacialna – glina zwałowa; akumulacja eoliczna – piaski eoliczne 2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli 0 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza w tabeli lub brak odpowiedzi	0–2
23.	A, d, B, c, C, b 1 pkt – poprawne przyporządkowanie produktów do trzech rodzajów wietrzenia 0 pkt – poprawne przyporządkowanie produktu do mniej niż trzech rodzajów wietrzenia lub brak odpowiedzi	0–1

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
24.	<p>np.: Jeżeli woda pod lądolodem płynie pod ciśnieniem hydrostatycznym, to tworzą się rynny polodowcowe. Natomiast gdy płynie swobodnie – mogą powstawać formy akumulacyjne.</p> <p>a) rynna podlodowcowa b) oz</p> <p>2 pkt – podanie poprawnego wyjaśnienia i wskazanie dwóch form 1 pkt – podanie poprawnego wyjaśnienia lub wskazanie dwóch form 0 pkt – brak poprawnego wyjaśnienia i wskazania dwóch form lub brak odpowiedzi</p>	0–2
25.	<p>Arktogea – C, niedźwiedź brunatny Neogea – D, mrówkojad Notogea – A, kangur Antarktis – B, pingwin</p> <p>2 pkt – poprawne uzupełnienie czterech wierszy tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy tabeli 0 pkt – brak odpowiedzi spełniającej powyższe kryteria lub brak odpowiedzi</p>	0–2
26.1.	<p>A. eksplozja demograficzna, B. implozja demograficzna, C. regres demograficzny Różnica: Eksplozja to nagły wzrost liczby ludności będący konsekwencją wysokiego przyrostu naturalnego, a implozja to spadek liczby ludności będący konsekwencją spadku przyrostu naturalnego.</p> <p>1 pkt – poprawne przyporządkowanie trzech pojęć oraz podanie różnicy 0 pkt – odpowiedź niespełniająca powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi</p>	0–1
26.2.	<p>faza II: 2, Nigeria faza V: 1, Polska</p> <p>1 pkt – poprawne przyporządkowanie piramidy oraz podanie przykładu państwa 0 pkt – niepoprawne przyporządkowanie piramidy oraz przykładu państwa lub brak odpowiedzi</p>	0–1
27.	<p>1. bawełna, 2. ziemniaki wymagania: b, c</p> <p>1 pkt – poprawne wskazanie roślin i zakreszenie dwóch wymagań klimatyczno-glebowych 0 pkt – niepoprawne rozpoznanie roślin i brak zakreszenia dwóch wymagań klimatyczno-glebowych lub brak odpowiedzi</p>	0–1
28.	<p>np.: wady: zależne od warunków pogodowych, są zagrożeniem dla ptaków, mała moc jednego wiatraka zalety: odnawialne źródło energii, nie powoduje zanieczyszczenia środowiska, niskie koszty eksploatacji i obsługi</p> <p>2 pkt – poprawne podanie dwóch wad i dwóch zalet 1 pkt – poprawne podanie jednej wady i jednej zalety 0 pkt – odpowiedź niespełniająca powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi</p>	0–2